ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Давлатзода Фарзона Иброҳим дар мавзуи «Шароитҳои педагогии ташаккули сифатҳои иҷтимоии кӯдакони синни калони томактабӣ дар муассисаҳои таълимии томактабӣ ва оила» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.2. Назария ва методика таълиму тарбияи томактабӣ (педагогикаи томактабӣ) бахшида шудааст.

Равандҳои навини иҷтимоишавӣ ва рушди иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон масъалаи омодасозии кӯдаконро ба ҳаёти иҷтимоӣ аз давраи томактабӣ ба яке аз вазифаҳои марказии маориф табдил додааст. Кӯдакони синни калони томактабӣ, ки дар марҳилаи ташаккулёбии асосҳои ҷаҳонбинӣ ва малакаҳои муошират қарор доранд, гурӯҳи махсусан муҳими педагогӣ ба ҳисоб мераванд. Аз ин рӯ, интихоби мавзуи мазкур аз ҷониби довталаб пурра асоснок ва мубрам мебошад.

Диссертант дар кори худ нишон медиҳад, ки байни аҳамияти иҷтимоии ташаккули сифатҳои иҷтимоии кӯдакони томактабӣ ва сатҳи воқеии таъмини педагогию методии ин раванд дар МТТ-ҳо ва оилаи тоҷик ихтилоф ҷой дорад. Ҳалли ин ихтилоф тавассути коркарди шароитҳои педагогии мушаххас, ки дар кор пешниҳод шудаанд, амалӣ гардидааст.

Мазмуни диссертатсия ба ҳадаф, вазифаҳо ва нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда мутобиқат мекунад. Муаллиф дар асоси таҳлили амиқи адабиёти илмӣ ва таҷрибаи МТТ-ҳо моҳияти сифатҳои иҷтимоии кӯдакони синни калони томактабиро мушаххас намуда, компонентҳои сохтории онҳоро муайян кардааст. Амсилаи сохторӣ-муҳтавоии ташаккули сифатҳои иҷтимоии кӯдакон, ки дар диссертатсия пешниҳод шудааст, бо роҳҳои амалии татбиқ дар муҳити МТТ ва оила ҳамроҳ карда шудааст.

Натиҷаҳои озмоиши педагогии гузаронидашуда самаранокии шароитҳои педагогии коркардаи диссертантро тасдиқ менамоянд. Барномаи дастгирии педагогии падару модар барои омӯзгорон ва мураббиёни МТТ аҳамияти амалии равшан дорад.

Саҳми шахсии довталаби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот аз таҳлили амиқи адабиёту сарчашмаҳои илмӣ, баррасӣ ва шарҳу тафсири маълумоти дарёфтшуда ва ба низомдарории онҳо, коркарди мушоҳида ва таҷрибаву озмоиш бо зикри натиҷаҳои ноилшуда; таҳия ва интишори мақолаву дастурҳои илмӣ доир ба мавзуи таҳқиқот; омӯзиш, таҳлил ва арзёбии роҳу усул ва шароити педагогии рушди сифатҳои иҷтимоии

насли наврас дар шароити муосири муассисаи таҳсилоти томактабӣ ва умумии ибтидоӣ дар МТТ ва оила ҳамчун масъалаи педагогӣ дар адабиёти илмӣ, педагогӣ ва равоншиносӣ; муайян кардани шароитҳои педагогӣ ва истифодаи усулҳои муосири таълиму тарбия дар рушди сифатҳои иҷтимоии кӯдакони синни калони томактабӣ дар МТТ ва оила; таҳия ва тасвиби амсилаи рушди сифатҳои иҷтимоии кӯдакони синни калони томактабӣ, барномаи рушди салоҳиятҳои мураббия ва падару модар, пешниҳоди тавсияҳои методӣ барои мураббиёну падару модар доир ба рушди сифатҳои иҷтимоии кӯдакони синни калони томактабӣ дар МТТ ва оила Камбудиҳои қайдшуда ба сифати умумии илмии таҳқиқот таъсири ҷиддӣ намерасонанд.

Диссертатсия аз муқаддима, се боб, хулосаи умумӣ, рӯйхати адабиёт ва замимаҳо иборат буда, аз 192 саҳифа чопи компютерӣ иборат мебошад. Рӯйхати адабиёт 188 номгӯйро дар бар мегирад.

Дар муқаддима мубрамияти мавзуи таҳқиқоти диссертатсионӣ асоснок шуда, объект, мавзуъ, ҳадаф, вазифаҳо ва фарзияи таҳқиқот матраҳ шуда, аҳамияти назариявию амалӣ, навгонӣ, нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшуда, маълумот дар бораи озмоиш ва дурустии натиҷаҳои таҳқиқот пешниҳод шудааст.

Дар боби 1-ум *«Асосҳои назариявӣ-амалии рушди сифатҳои иҷтимоии кӯдакони синни калони томактабӣ ва хонандагони хурдсол»* асосҳои назариявӣ ва методологӣ оид ба рушди иҷтимоии кӯдакони синни калони томактабӣ дар шароити МТТ ва оила мавриди таҳлил ва ҷамъбасти илмӣ қарор дода шудаанд.

Натиҷаҳои таҳлили назариявӣ нишон медиҳанд, ки рушди иҷтимоии кӯдакони синни калони томактабӣ дар МТТ ва оила ҳамчун шарти муҳим ва зарурии ташаккули шахсияти комил арзёбӣ мегардад. Ин таҳлил заминаи методологӣ барои таҳияи амсилаи педагогӣ ва татбиқи усулҳои ташаккули сифатҳои иҷтимоии кӯдаконро фароҳам меорад.

Дар боби дуюм *«Шароитҳои педагогии рушди сифатҳои иҷтимоии кӯдакони синни калони томактабӣ дар муассисаҳои таълимии томактабӣ ва оила»* номгузорӣ шудааст. Мақсади асосии боби мазкур санҷиши амалии асосҳои назариявӣ ва амсилаи сохторӣ-муҳтавоии таҳияшуда мебошад, инчунин муайян намудани самаранокии шароитҳои психологӣ-педагогии рушди сифатҳои иҷтимоии кӯдакон дар муҳити оила мебошад.

Натиҷаҳои боби дуюм имкон медиҳанд, ки робитаи зичи назария ва амалия дар рушди сифатҳои иҷтимоии кӯдакон асоснок гардида, дурустии фарзия ва хулосаҳои таҳқиқот исбот карда шаванд. Илова бар ин, онҳо заминаи илмӣ барои таҳияи барномаҳои таҷрибавӣ-амалӣ ва

тавсияҳои методологии ташаккули сифатҳои иҷтимоии кӯдакон дар муҳити МТТ ва оила фароҳам меоранд.

Боби сеюм *«Корҳои озмоишӣ оид ба татбиқи амсилаи ташаккули сифатҳои иҷтимоии кӯдакон ва натиҷабардорӣ аз он»* натиҷаҳои корҳои озмоишӣ оид ба рушди сифатҳои иҷтимоии кӯдакони синни калони томактабӣ дар шароити МТТ ва оила ҷамъбаст ва таҳлил карда мешаванд.

Мақсади асосии боби мазкур муайян намудани самаранокии татбиқи амсилаи ташаккули сифатҳои иҷтимоии кӯдакон, арзёбии тағйироти сифатӣ ва миқдорӣ дар сатҳи рушди иҷтимоии онҳо, инчунин натиҷабардорӣ аз корҳои озмоишии гузаронидашуда мебошад. Илова бар ин, муҳтаво ва марҳилаҳои кори таҷрибавӣ баён гардида, меъёрҳо ва нишондиҳандаҳои арзёбии сатҳи рушди сифатҳои иҷтимоӣ дар кӯдакони синни калони томактабӣ тавсиф шудаанд.

Хулоса, автореферати диссертатсияи Давлатзода Фарзона Иброҳим аз рӯйи мубрамии мавзуъ, асоснокии илмии хулосаҳо, навгонии натиҷаҳо ва аҳамияти назариявию амалии онҳо ба талаботи муқаррарагардида ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.2. Назария ва методика таълиму тарбияи томактабӣ (педагогикаи томактабӣ) мебошад.

Муқарриз:
Номзади илмҳои педагогӣ,
директори Маркази ҷумҳуриявии
таълимӣ-методии назди
Вазорати маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон Каримзода Шавкат

Маълумот барои тамос:
Суроға: 735034, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш.Душанбе, кӯчаи А.Дониш 50. Тел.(+992) 93 8039392; E-mail: tmetodi@mail.ru

Имзои Каримзода Шавкатро тасдиқ мекунам.

Мудири шуъбаи кадрҳо ва коргузории МЧТМ Кабутов Л.